

No. of Printed Pages : 11

MJM-020

**POST GRADUATE DIPLOMA IN
JOURNALISM AND MASS
COMMUNICATION/M. A. IN
JOURNALISM AND MASS
COMMUNICATION
(PGJMC/MAJMC)**

Term-End Examination

June, 2025

**MJM-020 : INTRODUCTION TO JOURNALISM
AND MASS COMMUNICATION**

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 100

Note : Answer any *five* questions. All questions carry equal marks.

A-146/MJM-020

P. T. O.

1. What are the basic forms of communication ?
Discuss their effectiveness with suitable examples. 20
2. Discuss the Osgood and Schramm's model of communication in the context of the role of feedback with suitable examples. 20
3. What are the *three* factors in Attitudinal Change Theory ? Discuss the primary factors in designing a message for the purpose of persuasion. 20
4. What is the purpose of sampling in a research ? Discuss various types of sampling techniques. 20
5. How did Gandhiji define the objectives of press ? Discuss briefly about the role played by press in pre-independence period. 20

6. Define digital media. Discuss various characteristics of digital media with appropriate examples. 20
7. Write about *two* major news agencies formed in India after independence. What are the *two* major sources of revenue of news agencies ? Discuss. 20
8. 'Reaching the Unreached'—Do you think that—'Educational Media', particularly in India, has the potential to meet this objective ? What are the different kinds of non-print 'Educational Media' ? 20
9. Write short notes on any *four* of the following (in about **100** words each) : $4 \times 5 = 20$
- (a) Lionel Fielding
- (b) Verghese Committee

- (c) UNI (United News of India)
- (d) DAVP
- (e) PIB (Press Information Bureau)
- (f) Media Kit

10. Distinguish between any *two* of the following : 2×10=20

- (a) News and News Features
- (b) Probability Sampling and Non-probability Sampling
- (c) Educational Media and Educational Technology
- (d) Print Advertising and Radio Advertising

MJM-020

पत्रकारिता और जनसंचार में स्नातकोत्तर
डिप्लोमा/एम. ए. (पत्रकारिता और जनसंचार)
(पी. जी. जे. एम. सी./एम. ए. जे. एम. सी.)

सत्रांत परीक्षा

जून, 2025

एम.जे.एम.-020 : पत्रकारिता और जनसंचार
का परिचय

समय : 3 घण्टे

अधिकतम अंक : 100

नोट : किन्हीं पाँच प्रश्नों के उत्तर दीजिए। सभी प्रश्नों के अंक
समान होंगे।

1. संचार के मूल रूप क्या हैं ? उपयुक्त उदाहरणों सहित उनकी
प्रभावशीलता पर चर्चा कीजिए। 20

2. उपयुक्त उदाहरणों के साथ फीडबैक की भूमिका के संदर्भ में ऑसगुड और श्रेम के संचार मॉडल पर चर्चा कीजिए।
20
3. व्यवहार परिवर्तन सिद्धान्त में तीन कारक क्या हैं ? अनुनय के उद्देश्य से किसी संदेश को डिजाइन करने में प्राथमिक कारकों पर चर्चा कीजिए।
20
4. किसी शोध में नमूनाकरण का उद्देश्य क्या है ? विभिन्न प्रकार की नमूनाकरण तकनीकों पर चर्चा कीजिए।
20
5. गांधीजी ने प्रेस के उद्देश्यों को किस प्रकार परिभाषित किया ? स्वतंत्रता पूर्व काल में प्रेस द्वारा निभाई गई भूमिका के बारे में संक्षेप में चर्चा कीजिए।
20
6. डिजिटल मीडिया को परिभाषित कीजिए। उचित उदाहरणों के साथ डिजिटल मीडिया की विभिन्न विशेषताओं पर चर्चा कीजिए।
20

7. स्वतंत्रता के बाद भारत में गठित दो प्रमुख समाचार एजेंसियों के बारे में लिखिए। समाचार एजेंसियों के राजस्व के दो प्रमुख स्रोत क्या हैं ? चर्चा कीजिए। 20
8. 'पहुँचे हुए लोगों तक पहुँचना'—क्या आपको लगता है कि—'शैक्षिक मीडिया', विशेष रूप से भारत में, इस उद्देश्य को पूरा करने की क्षमता रखता है ? गैर-मुद्रित 'शैक्षिक मीडिया' के विभिन्न प्रकार क्या हैं ? 20
9. निम्नलिखित में से किन्हीं चार पर संक्षिप्त टिप्पणियाँ लिखिए (प्रत्येक लगभग 100 शब्दों में) : 4×5=20
- (क) लियोनेल फील्डिंग
- (ख) वर्गीज समिति
- (ग) यू. एन. आई. (यूनाइटेड न्यूज ऑफ इंडिया)
- (घ) डी. ए. वी. पी.
- (ङ) पी. आई. बी. (प्रेस सूचना ब्यूरो)
- (च) मीडिया किट

10. निम्नलिखित में से किन्हीं दो के बीच अन्तर स्पष्ट कीजिए :

2×10=20

(क) समाचार और समाचार सुविधाएँ

(ख) संभाव्यता नमूनाकरण और गैर-संभाव्यता नमूनाकरण

(ग) शैक्षिक मीडिया और शैक्षिक प्रौद्योगिकी

(घ) प्रिंट विज्ञापन और रेडियो विज्ञापन

MJM-020

இதழியல் மற்றும் மக்கள் தொடர்பில் முதுகலை
டிப்ளமோ / இதழியல் மற்றும் மக்கள் தொடர்பில்
முதுகலை பட்டம் (PGJMC / MAJMC)

கால-முடிவு தேர்வு

ஜூன்- 2025

MJM-020: இதழியல் மற்றும் வெகுஜன தொடர்பு
அறிமுகம்

நேரம் : 3 மணி

உயர்ந்தபட்ச மதிப்பெண்கள் : 100

குறிப்பு : ஏதேனும் ஐந்து கேள்விகளுக்கு விடையளிக்கவும்.
அனைத்து வினாக்களுக்கும் சமமான மதிப்பெண்கள்
உள்ளன.

1. தகவல்தொடர்பின் அடிப்படை வடிவங்கள் யாவை?
அவற்றின் செயல்திறனை பொருத்தமான
எடுத்துக்காட்டுகளுடன் விவாதிக்கவும். (20)
2. பொருத்தமான எடுத்துக்காட்டுகளுடன்
பின்னூட்டத்தின் பாத்திரத்தின் பின்னணியில் OS Good
மற்றும் Schramm-ன் தகவல்தொடர்பு மாதிரியைப் பற்றி
விவாதிக்கவும். (20)

3. மனப்பான்மை மற்றும் கோட்பாட்டில் உள்ள காரணிகள் யாவை? தூண்டுதலின் நோக்கத்திற்காக ஒரு செய்தியை வடிவமைப்பதில் உள்ள முதன்மை காரணிகளைப் பற்றி விவாதிக்கவும். (20)
4. ஒரு ஆராய்ச்சியில் மாதிரி எடுப்பதின் நோக்கம் என்ன? பல்வேறு வகையான மாதிரி உத்திகளைப் பற்றி விவாதிக்கவும். (20)
5. பத்திரிக்கையின் நோக்கங்களை காந்தியடிகள் எவ்வாறு வரையறுத்தார்? சுதந்திரத்திற்கு முந்தைய காலத்தில் பத்திரிக்கைகளின் பங்கு பற்றி சுருக்கமாக விவாதிக்கவும்? (20)
6. டிஜிட்டல் மீடியாவை வரையறுக்கவும். பொருத்தமான எடுத்துக்காட்டுகளுடன் டிஜிட்டல் மீடியாவின் பல்வேறு பண்புகளைப் பற்றி விவாதிக்கவும். (20)
7. சுதந்திரத்திற்குப் பிறகு இந்தியாவில் உருவாக்கப்பட்ட முக்கிய செய்தி நிறுவனங்களைப் பற்றி எழுதுங்கள், செய்தி நிறுவனங்களின் இரண்டு முக்கிய வருவாய் ஆதாரங்கள் யாவை? விவாதிக்கவும். (20)
8. 'எட்ட முடியாதவர்களை அடைதல்' - 'கல்வி ஊடகங்கள், குறிப்பாக இந்தியாவில், இந்த நோக்கத்தை நிறைவேற்றும் ஆற்றலைக்

கொண்டுள்ளன என்பதைப் பற்றி விவாதிக்கவும். அச்சு அல்லாத 'கல்வி ஊடகங்கள்' என்றால் என்ன? (20)

9. பின்வருவனவற்றில் ஏதேனும் நான்கு (ஒவ்வொன்றும் 100 சொற்கள்) பற்றி சிறு குறிப்புக்களை எழுதவும்:

(4x5 = 20)

- Lionel Fielding
 - Verghese Committee
 - UNI (United News of India)
 - DAVP
 - PIB (Press Information Bureau)
 - Media Kit
10. ஏதேனும் இரண்டு இடையே உள்ள வேறுபாட்டைக் கண்டறியவும். (2x10 = 20)

- செய்திகள் மற்றும் செய்தி அம்சங்கள்
- நிகழ்தவு மாதிரி எடுத்தல் மற்றும் நிகழ்தகவு அல்லாத மாதிரி எடுத்தல்
- கல்வி ஊடகம் மற்றும் கல்வி தொழில்நுட்பம்
- அச்சு விளம்பரம் மற்றும் வானொலி விளம்பரம்

XXXXXX